

Податкові зміни не повинні ускладнювати адміністрування, сповільнювати бізнес та позбавляти його обігових коштів — CFO Метінвесту Юлія Данкова

Про вплив можливого введення моделі єдиного фіскального юніту в Україні, внутрішнього трансфертного ціноутворення, ситуації з відшкодуванням ПДВ та інших податкових змін на роботу великого прозорого бізнесу розповіла фінансова директорка Групи Метінвест Юлія Данкова на XXII Щорічному форумі фінансових директорів України, що пройшов 24-25 жовтня в Києві.

Ukrainian CFO Forum — це найбільша платформа для фінансових дискусій, де визначаються основні перспективи бізнесу. Форум об'єднав 50 керівників та фінансових директорів провідних компаній із різних галузей економіки.

Юлія Данкова в інтерв'ю зі сцени на тему «Податки для великого бізнесу: білі починають і сплачують двічі» партнеру та фахівцю з податків і ТЦУ компанії AC Crowe Ukraine Леоніду Карпову висловила свою думку про низку податкових нововведень.

Про доцільність запровадження моделі єдиного фіскального юніту в Україні

Єдиний фіскальний юніт — це європейська та англосаксонська модель у побудові відносин між державою і бізнесом. Вона передбачає реєстрацію підприємств з єдиною корпоративною власністю в податковій службі певної країни. А обліковує, реєструє та сплачує основні податки підприємств одна керівна компанія групи.

«Така модель робить діяльність і податкове обличчя компанії прозорішими та в разі зменшує адміністрування як з боку підприємств групи, так і з боку держави. Тому це максимально правильне рішення для бізнесу й для держави загалом», — вважає Юлія Данкова.

На її думку, одне з положень юніту щодо зарахування збитків одного підприємства з прибутками іншого підприємства не завдасть жодної шкоди для держави за мирних часів. А за умов війни може викликати певні незручності, які можна врегулювати перехідними положеннями. «Можна так вибудувати перехід, щоб держава не постраждала в отриманні коштів», — додала фінансова директорка Метінвесту.

Юлія Данкова розповіла про позитивний досвід застосування моделі єдиного фіскального юніту підприємствами Метінвесту за кордоном. «У нас і в Нідерландах, і в США, і в Великій Британії все працює без ускладнень, зрозуміло, швидко. Це дуже зручно, полегшує адміністрування і робить бізнес абсолютно прозорим перед державою. Усі підприємства обліковуються, і їх бачать разом, а на будь-яке питання можна відразу знайти відповідь», — пояснила вона.

Про перспективи введення нового регулювання внутрішньогрупових операцій в Україні

Юлія Данкова вважає впровадження трансфертного ціноутворення за операціями між резидентами України та підприємствами групи хибним шляхом. Адже філософія трансфертного ціноутворення – це регулювання операцій із різними податковими ставками й різними системами оподаткування.

«А в Україні підприємства, які сплачують податок на прибуток, не мають регулюватися. У нас і так досить складна й суворая система трансфертного ціноутворення, як порівняти з будь-якою іншою країною. Тому запровадити її ще й між підприємствами всередині України – це вже занадто», — сказала вона.

Якщо внутрішнє трансфертне ціноутворення буде введено, це призведе до зростання витрат на податкове адміністрування. «На жаль, адміністрування дуже важке. Коли почалася війна, фінансова спільнота якраз обговорювала те, як законно відмовитися від паперу, бо саме це заважає бізнесу швидко працювати. Тому не хотілося б, щоб внутрішнє трансфертне ціноутворення додавало зайвої паперової роботи й впливало на білих платників податків», — додала Юлія Данкова.

Про відшкодування ПДВ

Фінансова директорка Метінвесту відзначила, що досить добре вибудована система автоматичного відшкодування ПДВ зупинилася у своєму розвитку, коли замість того, щоб карати несумлінні підприємства, позбавляють відшкодування кінцевих експортерів.

«Підприємство реєструє свій ПДВ, експортер-відшкодуванець отримує, а всі зареєстровані в законному порядку декларації відображає у своїй звітності. Але відшкодування не отримує, бо підприємство, що зареєструвало податковий кредит, стає ризиковим контрагентом. І держава з ним не бореться, а просто скасовує відшкодування», — пояснила вона.

За словами Юлії Данкової, для Метінвесту сума відшкодування ПДВ порівнянна з фондом оплати праці всіх українських працівників. «А в умовах війни неотримане відшкодування — це завжди значний ризик. Адже можуть статися якісь речі, що зупинять діяльність підприємства й залишать його без обігових коштів», — додала вона.

Про екологічні податки за СВМ

Фінансова директорка Метінвесту вважає, що екологічні платежі, які очікуються у зв'язку з імплементацією європейського законодавства та запровадженням механізму регулювання викидів вуглецю (СВМ) стимулюватимуть відповідальність за вплив на довкілля й запобігатимуть кліматичним ризикам.

Проте, на її думку, замість введення додаткового регулювання до наявних податків потрібно створити новий податок, аналогічний європейському. А його запровадження має бути поступовим, оскільки стимулювання екологічної поведінки потребує великих інвестицій.

Наприклад, усі металургійні підприємства в Європі отримали мільярди євро державної підтримки на переобладнання. «На жаль, під час війни Євросоюз чи МВФ таких інвестицій в екологічні програми робити не буде, тому і впровадження СВМ також треба відтермінувати на державному рівні. Якщо ж екологічні податки запровадять без грантів та інвестицій, це буде ще один мінус для конкурентоспроможності України на світовому ринку», — сказала вона.

Про ресурсні платежі

Юлія Данкова зазначила, що положення про рентну плату на видобуток руд заліза у Податковому кодексі є досить прозорим. Єдине нерегульоване питання — додаткові витрати, які несуть підприємства в Україні. Адже податок розраховується на основі цін на руду в Китаї, а українському підприємству для доставлення продукції до Китаю потрібно оплачувати так звану військову логістику.

Водночас плата за землю для видобувних компаній — це подвійне чи навіть потрійне навантаження, вважає фінансова директорка Метінвесту.

«Усі підприємства сплачують рентний платіж за видобуток, екологічний платіж за розміщення знятого ґрунту та плату за землю на ділянці, де ведеться видобуток. Тож за одну ділянку землі підприємства сплачують три податки, що створює додаткове фінансове навантаження», — пояснила вона.

До того ж плата за землю в Україні перевищує аналогічні платежі в сусідній Польщі.

Про наслідки «закону про білий бізнес»

За словами Юлії Данкової, після ухвалення «закону про клуб білого бізнесу» Метінвесту відмовили у відшкодуванні ПДВ, посилаючись на санкції, проте підприємства Групи не є підсанкційними.

«Якщо це «закон про білий бізнес», він має підтримувати білий бізнес. Якщо це санкційна заборона, вона має спрямовуватися на об'єкт санкції, а не позбавляти відшкодування компанію і залишати її без

обігових коштів», — вважає вона.

На думку фінансової директорки Метінвесту, такі закони мають стимулювати підприємства ставати білими, а не змушувати перевіряти контрагентів на ризиковість.

Про підвищення військового збору

Закон про підвищення податків, зокрема й ставки військового збору з 1,5% до 5%, що наразі перебуває на підписі у президента, насамперед вплине на дохід фізичних осіб.

«Далі це буде питання, як ринок праці реагуватиме на ці зміни. Але поки що це навантаження не на корпоративний бізнес, а на фізичних осіб», — сказала Юлія Данкова.

Вона не виключає, що у відповідь на зміни законодавства бізнесу доведеться підвищувати заробітну плату працівникам, особливо в умовах браку персоналу.

Водночас фінансова директорка Метінвесту вважає, що варто шукати інші шляхи для зменшення видатків державного бюджету, наприклад, зменшуючи витрати на адміністрування податків. «Це також може бути шляхом пошуку ефективності й скорочення навантаження на державний бюджет», — додала вона.

Про інвестиції

Фінансова директорка Метінвесту повідомила, що компанія, з урахуванням спільних підприємств, за першу половину 2024 року інвестувала в українські підприємства 84 млн доларів.

Від початку повномасштабної війни на соціальні проекти й підтримку ЗСУ Метінвест спрямував майже 8 млрд грн.

Вона також розповіла, що цього року компанія почала реалізувати знаковий проєкт із відновлення зруйнованого росіянами шляхопроводу на півдні України, який дасть змогу підприємствам центральної України в півтора раза скоротити маршрут до портів Одеси.